

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. — Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Bopp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. — Telefon 21.

CSÜTÖRTÖK, 1943 JULIUS 29
72. évfolyam 171. szám

Előfizetésben:
Évente . . . . . 600 félévre 300
negyedévre . . . . . 150 havonta 50

Mussolini visszavonulása

Mint mi or derült égből csap le a villám a mezei munkáját végző földmivesre, ugy hatott a nagy világegés közepette, a lakonikus hír, hogy Benito Mussolini, Olaszország miniszterelnöke, egészségi okokból visszaadta királya kezébe miniszterelnöki megbizását. A hír megdöbbenést fog kelteni az egész művelt világon, de talán sehol sem hallgatják oly őszinte sajnálattal mint a magyar közönség körében.

Nagyon élénken él a művelt magyar közönség lelkében mindaz a mi két évtized alatt a legszorosabban volt összefűzve Mussolinival és Magyarországgal. Nagyon jól tudják még ma is, hogy abban az időben, mikor Magyarországon már kitört a boisevizmus s néhány eszevesztett ember azért járt örömtáncot, hogy a Habsburgok helyét Kun Béla és társai foglalták el, az olasz közvélemény melyet már abban az időben erősen befolyásolt Benito Mussolini tolla és szava mily élénken foglalkozott azzal, hogyan kellene biztosítani Magyarországnak is egy kis szabadságot a nap alatt.

Sokkal élénkebben él a magyar közönség emlékében mindaz ami azóta történt, mióta Mussolini vezetése alatt egységgel fegyelemmel, hősi áldozat vállalásával az ifju Olaszország legyőzött minden akadályt, de valahányszor ünnepeit, mindig együtt dobogott vele a magyarság szíve is. S most mikor Mussolini megrendült egészsége ugy kívánja, hogy elhagyja helyet, minden komolyan gondolkozó és igazságosan ítélkező magyar ember csak ismételheti azt, amit az utolsó két évtizedben annyiszor ismételték, hogy a magyar nemzet a Ducéban találta meg leg-hatalmasabb, leghivebb barátját, aki kezdettől fogva ott állt a magyarok igazügye oldalán s a hosszú két évtized alatt egész tekintelyével, minden erejével és hatalmával küzdött az elnyomott és megnyomorított magyarság igazságaért, mint egyik történetírónk oly jellemzően mondta, „Idegen börtönbe zárt magyar véreink szabadsulásáért.”

Kell-e ezekben a szomorú órákban arra utalnunk, hogy az olasz-magyar barátság mindig kiállotta a próbát? Hiszen nem egyszer kellett a két nemzetnek a nyugati keresztény világot védelmeznie amint ma is védelmezik szövetséges társainkal egyetemben. De arra rámutathatunk különös nyomtatékkal, hogy ezek a hagyományos kapcsolatok Mussolini államvezetése során különösen elmélyültek. Mussolini elhagyhatja hivatalát, de a magyarság nem felejtheti el, hogy az ő vezetése alatt álló Olaszország állott először Magyarország mellé abban a szomorú időben. Nem felejthetjük el, hogy ő volt az aki kezdettől fogva ami igaz ügyünk oldalán állott s ez alatt a két évtized alatt míg ő vezette Itália ügyeit egy percig sem szünt meg a mi ügyünkkel foglalkozni.

Kállay Miklós miniszterelnök ez év tavaszán tett először látogatást a Du-

Sikerese légi támadás London és Málta sziget fővárosa, La Valetta ellen

Szicilia-sziget tengerövezetében elsüllyedt és megrongálódott több ellenséges hajó

Berlin, július 28.

A keleti harcvonal sulypontja tegnap is az Orel térségben volt. A légierők erős kötelékei által támogatott német csapatok a boisevisták Orel déli, keleti és északi szakaszain vezette áttörési kísérleteit váltakozó ütközetekben elhárították. Az ellenség sulyos veresztességet szenvedett és elvesztett számos páncélos harckocsit.

A keleti harcvonal többi részein a Kubán-hidfőnél, a Miusz szakaszon és a Ladogató déli térségében került sor heves védelmi csatákra. Ellenben a Donjecnél és Bjelgorod harcterepen csak helyi jelentőségű csatarozások folytak. Krimszkaja és Kujbisev északi keleti szakaszán az ellenség erős páncélos harckocsi és harcrepülő kötelékekkel ment át újabb támadásokba. A támadásokat a védelem részben sikeres ellentámadással visszaverte. A Ladogató déli szakaszán az ellenség újabb erők harcbevételével és harcrepülők támogatásával megrohmozta a német állásokat. A védelem a rohamokat nyomban megindult ellentámadásban és elkeseredett utóharcokban visszaverte.

A keleti harcvonal összes szakaszain a tegnapi napon 213 páncélos harckocsit vesztett az ellenség.

A Kubán-hidfőnél már hónapok óta dúló ütközetben különösen hősiesség magatartást tanúsított a 97. számú bajor vadászadosztály.

cénál s az ott nyert benyomások alatt számolt be a magyar közvélemény előttről arról, hogy a Duce ma is igaz és lelkes barátja a magyarnak.

Most hogy igaz sajnálattal vesszük a hírt Mussolini visszavonulásáról a közügyektől, csak ismételtén utalhatunk arra a mélységes szeretetre és igaz hálára mely a magyar lelkében Itália Duceja iránt él, s melynek tüntető kifejezést adott annak idején az a két millió aláírás, mellyel a magyar nem-

Szicilia szigetén az ellenségnek minden támadását elhárították a német és olasz csapatok. A sziget északi övezetében a német harcrepülők két bombatalálattal sulyosan megrongáltak egy ellenséges cirkáló és találat ért még 6 hajóegységet.

Málta sziget fővárosát La Valettát egy német repülőkötelék éjjel sikeresen bombázta és annak során 5 ellenséges hajót találat érte.

Két angol torpedó-repülőgép a Földközi tengeren támadást intézett egy német hajókaraván ellen. A hajókaraván biztonsági kísérete lelőtt 4 támadó bombázót. A hajókaravánt nem érte veszteség.

Amerikai bombázókötelékek tegnap nappal megtámadták Hannover és Hamburg városát, valamint néhány helységet Németország északnyugati részén. A lakosságnak, különösen Hannover városában tetemes vesztesége volt.

Eddigi megállapítások szerint a német vadász és légvédelmi tüzérség a megtámadott városok fölött, a be- és visszarepülés alkalmával lelőtt 30 négymotóros bombázót. A megszállt nyugati terület fölött további 4 bombázót vesztett az ellenség.

Az ellenség elmúlt éjjel csak néhány repülőgéppel hatolt be a német birodalom területe fölé. A légvédelem lelőtt egy repülőgépet.

Gyors német harcrepülőök július 27-re virradó éjjelen

zet fia a Ducét üdvözölte. Ez a mi hálánk és nagybecsülésünk ezekben a lázas napokban sem kisebb s mi a jelen megpróbáltatás nehéz napjaiban is bátran ismételhettük, hogy azt a hálát és hűséget mit a Ducének fogadtunk, aki sulyos szavával először kiáltotta világgá: „Igazságot Magyarországnak!” akkor is megtartjuk, mikor már nincs hatalmon s sohasem felejtjük el az, amit ő tett a magyarság szent ügyéért.

egy-egy célpontokat bombáztak London város területén.

A német légierők az Atlanti tengeren, erősen védett ellenséges hajókaravánból elsüllyesztettek egy 8 ezer tonnás szállítóhajót, valamint sulyosan megrongáltak egy másik nagy hajót, felderítő repülők ugyanott lelőttek egy angol bombázó repülőgépet.

Az új olasz kormány letette az esküt

Róma, július 28.

A Stefáni iroda jelentése beszámol, hogy az új olasz kormány letette a hűség esküt a király és császárnak.

Elmaradtak a szokásos kihallgatások szerdán a pápánál

Vatikánváros, július 28.

Mint az olasz hírközlő iroda jelenti, a pápa fogadta Maglione biboros államtitkár, akivel több órán át tárgyalt. A szerdai rendes fogadások a pápánál elmaradtak.

A partizánok Délkelet-Európában nem nyújthatnak értékes segítséget a támadóknak — írja egy német lap

Zágráb, július 28.

A „Deutsche Zeitung in Kroatien” „Délkeleti fal” cím alatt arról ír, hogy a szövetségesek európai behatolásának a Balkán felől semmiféle eredménye nem lehet és Európa délkeleti részén második arcvonalat létesíteni lehetetlen, mert a partizánok nem nyújthatnak értékes segítséget. Ezek a csapatok számottevő katonai tényezőként szóba sem jöhetnek, hiszen csak rombolásra rendezkedtek be. A partizánok zömét egyébként is szétverték Horvátországban, a maradék megsemmítése pedig folyamatban van. A partraszállás nagy nehézségekbe ütköznék, mert a szövetségeseknek nehéz körülmények között kellene harcolniuk az utánpótlás szempontjából is, míg a tengelycsapatoknak utak, vasutak és közlekedésre alkalmas folyók állnak rendelkezésére.

A finn belügyminiszter hazatért svédországi utjáról

Helsinki, július 28.

Ernst von Born volt finn belügyminiszter hazatért svédországi előadó-körutjáról. Elmondotta, hogy Svédországban továbbra is nagy érdeklődéssel figyelik Finnország helyzetének alakulását. Természetesen tárgyalják a különbéke kérdését is. Mi finnek azonban — mondotta — nem úgy teszünk fel a kérdést, vajjon akarjuk-e a békét vagy sem, hanem sokkal inkább úgy, hogy miképpen érhetnénk el olyan békét, amely biztosítja Finnország jövőjét.

Az új magyar szerep...

Mi magyarok olyan lelkiülettel rendelkezünk, amely soha sem kárörvendő. Nem voltunk és most sem vagyunk kárörvendők, annak dacára, hogy valamennyiünk lelkén végigsuhant a trianoni halálraítéltség borzalmas és kétségbeejtően igazságtalan árnyéka. Kétségkívül nagyon fájdalmasan érintett bennünket ez. Szenvedtünk mérhetetlenül. Azonban bizva az Isten igazságosító akaratában és nemzetünk már betöltött és betöltendő hivatásában, türelemmel, de acélos hittel vártuk sorsunk jobbrafordulását, amelyért nem szüntünk meg dolgozni egy pillanatig se. Munkánk magasrendű munka volt. A magyar lélek az európai szellemiséget új és erősebb emberség vágyával és alkotó erejével gazdagította. Lelkiségünk nagyjai Európa minden kulturpontján megbecsülést szereztek a magyar tudományosságának és művészetnek. A magyar nép, mint történelme folyamán már annyiszor, a megpróbáltatásoktól megújulva, friss ifjúsággal lendült előre. Nincs az életnek egyetlen ága, egyetlen rezdülése, ahol helyünkön ne lennénk az új élet számára új erőnkkel. Fiatal, friss életvágy lobog bennünk. Mi, akik a trianoni élet legmélyéről törtünk fel, ma minden gáton átútorolva erőtelenül előre. Kárörvendés és bosszuvágy nélkül. A kárörvendés a gyengék jövőtlen fegyvere. A bosszuvágy a jövőtlenek kétségbeesése.

Szenvedésünket annyi méltósággal viseltük, a rajtunk esett sérelmeket akkora emberséggel éltük át, a szenvedés nehéz keresztjeivel a vállainkon annyi lelki erőből tettünk tanúságot kulturánk építő szándéka mellett, hogy magától értetődő az a szerep, amely a megújult magyarságra Európában vár. Európa közepén, Isten rendeléséből és fajtánk lelki és testi ereje és egészsége által nagy jövő előtt áll a magyar nemzet. Az európai lélek a kiegyenlítődés, a lelki kiegyensúlyozódás, az igazi béke megteremtésében központi szerep vár a magyarságra. Első ezer évünk is ezt a magas célt szolgálta. A keresztény civilizáció védelmét és közvetítését Európa délkeletén. A magyar nemzet már e cselekedetével is igazi történelmi nemzet. Új szerepe a keresztény civilizáció teremtő megtartását szolgálja egész

A bánáti magyarság áldozatkészsége megoldotta az iskolakérdést

Nyolcvanhat elemi iskolában és számtalan középiskolában tanítják magyar nyelven a bánáti ifjúságot

A bánáti magyarság egyik legjelentősebb intézménye a Nagybecskerekben székelő magyar iskolák felügyelősege, amely minden iskolaügyben eljár és igen fontos munkásságot fejt ki. Ennek az iskolafelügyelőségnek irányítója Juhász Ferenc, az ismert becskerekai újságíró, aki már 1941. május 7-ikén közreleletben hívta fel a tanítói kart, hogy vegyék számba a magyar tanulókat és hogy az oktatás magyar nyelven és magyar szellemben induljon meg. Az első népcsoport volt a magyarság a Bánátban, amely ilyen gyorsan és alaposan megszervezte az iskolakérdést. A rendelkezés értelmében 34 elemi iskolában és három középiskolában megkezdődtek az átképző tanfolyamok.

A szervezési munkálatok során derült csak ki, hogy a bánáti oktatás terén milyen maradi állapotok uralkodtak. Volt ugyan a magyarságnak 34 elemi iskolája, de a legtöbb iskolában nem volt magyar tanerő, sőt olyanok voltak, akik a magyar nyelvet nem is beszélték. A nagy tanítói hiány miatt természetesen nem kezdődhetett meg mindegyik iskolában a magyar nyelvű oktatás, de aránylag rövid idő alatt ezen a téren olyan javulás mutatkozott, hogy ma már

86 elemi iskola működik 13.220 tanulóval.

Jelenleg 89 diplomált tanító oktat és segítségére van 141 segédtanerő. Az iskolafelügyelő és Nagybecskerekben tanfolyamokat rendezett a segédtanerők kiképzésére és így sikerült nagyjában pótolni a hiányokat.

Az elemi iskolákkal párhuzamosan megkezdődött az ovodák szervezése is. Már 28 ovoda működik 1516 gyermekkel és az ovónöhiányon úgy segítettek, hogy tanfolyamokat rendeztek, amelyeken a jelentkezőket kiképezték. Ma már három tanfelügyelő is ellenőrzi az iskolák működését, amelyekben a tanítás szelleme megbízhatóan magyar. Természetesen nagy érdeme van e tekintetben a BMKSz-nek is, amely teljes erkölcsi és anyagi erejével vesz részt az irányításban.

Nagy fejlődésen mentek keresztül a bánáti középiskolák is. Nagybecskerekben nyolc osztályú gimnázium van, négyosztályú kereskedelmi középiskola, s négyosztályú polgáriiskola. A nagybecskerekai középiskolákban 794 tanuló iratkozott be nyolc okleveles tanár és 18 órás tanár ad elő. Nagyikindán 319 tanuló jár hétoztályú gimnáziumba, ahol négy okleveles tanár és 11 segédtanerő működik. Pancsován

Európa javára. A lélek igazi szociális tevékenységét, a népek békés, lelki együttműködését. A lélek sugárzó erejét emeljük a Kárpátok ormaira. A lelki munka építő erejét a mulandó önzés fölé, amely a munkát igazi, maradandó emberi értékévé emeli: a népek közötti lelki egyensúly, hivatástudattá teszi azt. A népek együttműködő szociális életalapjává. Történelmi helyén, a magyar nemzet vállalja ezt a feladatot, mert Európa azon helyén áll, ahol az egyensúly kérdése mindig európai sorskérdés volt. Ahol a magyar nemzet áll, mindig ott dől el a vajdó Európa sorsa. És a magyar nemzet mindig tudott feladatához méltó lenni, igazibb Európa győzelmét elő-

segíteni. A magyarság e nagy történelmi szerepe nélkül a Kárpátmedence irtózatos örvénnyé lenne, Európa temetője.

Ezen a magyar történelmi szerepen bontakozik ki az új Európa igazi, eljövő arca. Az elmúlt világháború az elöregedett Európa háborúja volt. Békéje Európát a megsemmisülés örvényébe dobta. Az új Európa háborúja a teremtő békéért folyik. Ennek a békének a magyarság lesz egyik legnagyobb feladatára rendelt történelmi szereplője: a keresztény lélek, a kárörvendést és bosszuvágyat nem ismerő, igazi, teremtő szociális haladást szolgáló biztos erőtenyezője.

Kristály István.

az ötosztályú gimnáziumban 197 tanuló van itt hat diplomás tanerő és nyolc segédtanerő működik. A törökbecsei négyosztályú algináziumnak 201 tanulója van, két diplomált és öt segédtanerővel, Versecen négyosztályú magángimnáziumot állítottak fel amelynek 109 tanulója van, egy diplomált és 13 órás segédtanerővel. Torontálvásárhelyen szintén magángimnázium működik 105 tanulóval és hét segédtanerővel.

Rendkívül nagy nehézségeket okoz még a tankönyvhiány, de rövidesen sikerül ezt a problémát is kielégítő módon megoldani. A bánáti magyarság áldozatkészsége a BMKSz irányításával előteremtí a szükséges összeget az iskolák fenntartására.

Uj zárórarendelet Bulgáriában

Szófia, július 28.

Az általános helyzetre való tekintettel Bulgáriában elrendelték a vendéglők, szórakozóhelyek, mulatók és egyéb nyilvános helyiségek éjjeli záróórát az eddigi hajnali 3 óra helyett.

Amerikában lényegesen csökkentették a nem hadifontosságú ipari termékek előállítását

Zürich, július 28.

Washingtonból jelentik: A haditermelési hivatal jelentéseinek áttekintéséből kiténik, hogy az amerikai polgári lakosság szükségletei számára csaknem az összes fémárú gyártását beszüntették és a gyártást a háborús szükségletek szolgálatába állították. A polgári lakosságnak 1940-ben 9 millió tonna tartós acélárú szükségletét (ebből a mennyiségből a gépkocsikra, tehergépkocsikra és fűtőgépkocsikra 6 millió jutott) 1942-ben kevesebb, mint kétfélmillióra korlátozták. 1943-ban további korlátozással számolnak. E szerint a termelés 250.000 tonnára csökkenne, ami az 1940 évi termelésnek mindössze 2 százaléka.

A polgári szükségletek számára történő textilgyártás 20 százalékkal kevesebb, mint 1941-ben. A folyékony üzemanyagok előállítása is nagymértékben csökkent, azonkívül lényegesen kevesebb szeszesítalt, papírt és vegyi anyagot fognak gyártani.

Séta a Bega partján

A mindenható a földet mégis csak kicsinek teremtette. Ezt az egészen nem is olyan új felfedezést nem a történelem provokálta, miután az emberek annyit verekszenek, mintha már olyan sokan volnának, hogy nem férünk meg egymástól a földön, hanem inkább az, hogy bárhova vetett a sors, mindég találkoztam becskerekivel. Ezek a találkozások azután megingatták bennem a bizalmat az állítólagos leg-tökéletesebb emberi tudományban. A statisztika ugyanis azt mondja, hogy valamivel többen vagyunk ebben a városban, mint harmincezen, hát hogy lehet az, hogy mégis annyi becskerekivel lehet világszerte találkozni? Még sem lesz az a statisztika olyan tökéletes...

Ha egy már régen becskerekéről elszakadt polgár találkozik egy még bennlakóval, úgy a kérdések özönével árasztja el. Mit csinál a Pista bácsi? Szereti-e még a szép asszonyokat? Hát a Bobi bácsi rajongója-e még mindég a Bégának? Kikövezték-e már az állomás felé vezető utat? Rendbehozták-e a kéményseprő és villanytarifát? Ilyenkor csak rövid igennel, vagy nemmel válaszolunk, mert unjuk a kérdéseket. Hiszen olyan örömmel utaztunk el, hogy elfelejtsük a min-

dennapi környezetünket és a mindennapi problémákat. Haragszunk a keredzősködőre, mi az ördögöt akar a kéményseprővel és a villanyteleppel? Hiszen bosszankodunk e' eget rajta odahaza. Most is eszünkbe juttatják, hogy visszamenőleg felemelték a tarifát, hát nem borzasztó és igazságtalan dolog ez? Mert kérem szépen, ha az ember előveszi a ceruzát és számolni kezd, úgy rájön, hogy a villanytelep a legrentábilisabb üzem a világon, nem hiába bérelték ki az amerikanusok. Ez még amerikaiaknak is üzlet, ha ilyen messziről eljöttek hozzánk. No és a kéményseprő illetékről ne is beszéljünk!

Igen, most odahaza vagyunk. Most dől a szó mindkettőből. Most már nem bosszankodik a kérdezett sem. A kérdező örömmel ad igazat neki, mert örül, hogy valamit hall „odahazról”, azonkívül nincs rokonságban és nincs érdekeltége sem a villanytelep, sem a kéményseprők körül, hát miért ne volna igaza?! Csak beszéljen, csak meséljen. Ilyenkor a két földi nem tud egymástól elválni. Most már egyiknek sem sietős, annyi mondanivalójuk és kérdésni valójuk van, hogy kénytelenek újból találkozni. Mikor a kiránduló azután haza jön, megkérdezik, na és hol voltál, kivel beszéltél, bizony csak elköltözött

becskerekieket fog felsorolni. Az otthonmaradottak természetesen szemrehányást tesznek neki. Hát ezért utaztál el. Hát nem elég, hogy idehaza van egvűtt az ember velük, még külföldön is csak ezekkel akad össze az ember. Ilvenkor az otthonmaradottak megfogadják, hogy ha ők utaznak el, hát messzire elkerülik a „régibecskerekieket”, no de ez csak egy be nem tartott fogadalom marad.

Nemrégiben összeakadtam Budapesten egy régi becskerekivel, kérdezősködött, mi újság odahaza? Megszépült-e a város? Haragosan válaszoltam. Ugyan annyi a por, ugyanolyan rossz a kövezet és az adó is kifizethetetlenül magas. Most sem tudják az emberek, hogy a város mire költi? De azután meglepett a régi becskerekik, hogy még is mennyit változott a város. Hány épületet bontottak le. Hány szép új ház épült. Menynyire javult és emelkedett a város. Gondolatban sétát tettünk a városon keresztül. A régi becskerekik csillogó szemmel hallgatta az újításokat, a mesélő pedig büszkélkedett, az előbb még annyira lepocskondiázott várossal. Kitént, hogy nem is olyan unalmas fészek, hiszen annyira zsúfolt a programja az embereknek, hogy nem is jut idő mindenhová eljárni, ahová illene.

Csak akkor szomorodik el a kérdezősködő, ha a holt tárgyak után az élőkre kerül a sor. Bizony nem csak az öreg épületek tűntek el, amelyek talán zavarták a város szépségét. De lassan eltűnnek azok az emberek is a városból, akik annak érteket, tartalmat adtak. Most más emberek laknak itt. Ezek már nem ismerik egymás családfáját, a legtöbbje nem végleges letelepedési helyének tekinti a várost, csak az előretörtetés egy állomásának, ezek az emberek nem gondolnak annyi szeretettel a városra, mint a régiek, ezek nem vágnak ide vissza.

A vármegyeháza továbbra is a város legszebb épülete maradt. Csak talán annyiban változott, hogy most a hivatalokban sokkal jobban sietnek, a felelők sokkal sietősebb a dolguk és lassan bizony nem elég nagy. Pedig milyen kényelmesen férték el azelőtt.

A Bega partján, a gát most sokkal erősebb, nem birkozik meg vele olyan könnyen az árvíz, de hiányzanak a csodálatosan szép nyárfák.

Igen, nem csak a régi emberek költöztek egy szebb és csendesebb világba, hanem velük halt a romantika és békés megértő élet.

Bánáti

HIREK

Vasárnap	Julius 31. nap
25	Kat. Jakab ap. Prot. Jakab
Hétfő 26	Kat. Anna assz. Prot. Anna
Kedd 27	Kat. Kamilla Prot. Olga
Szerda 28	Kat. Ince pápa Prot. Ince
Csütörtök 29	Kat. Mártha sz. Prot. Márta
Péntek 30	Kat. Judit vt. Prot. Judit
Szombat 31	Kat. Loyol. Ign. Prot. Oszkár

Ma a Nikolics gyógyszerész Frucht Prätz (Buza tér) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 3 óráig csak az ügyeletes gyógyszerész van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvos a Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombaton este 8 órától hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

A pápa a hősi halottakért. Római jelentések szerint a Szentatya a jelenlegi háború hősi halottainak emlékére fogja szentelni a Szent Péter bazilikában levő Pieta kápolnát. Ebben a kápolnában van elhelyezve Miche'angelonak világhírű Pieta szoborműve. Amennyiben a Szentatya a jelenlegi háború hősi halottainak fogja ezt a kápolnát szentelni, akkor különleges márványokkal fogják feldíszíteni és külön díszes oltárt fognak felállítani a kápolnában.

Rekvémek a róm. kat. templomban. Csütörtök, július 29-én: Krumenacker Magda és Wehowec Alajos. Péntek, július 30-án: Meggyessy Erzsébet. Szombat, július 31-én: Agárdy Janka, Kern Ludmilla és Dekics Ignác.

Egy csokor virág megváltása címén Christián Jenő elhalálása alkalmából, Gyetvay József zágrábi lakos, volt tanítványa, 220.— dinárt adományozott lapunk útján a becskerek-i róm. kat. árvaháznak.

TECHNIKAI AKADÁLYOK MIATT a „Klára” szombati (július 31-iki) előadása szerdán (augusztus 4-ikén) lesz megtartva. A szombatra váltott jegyek szerdára érvényesek.

Gyilkosság és mulatság. Mint lapunknak Szabadkáról jelentik Sinkovics András szabadkai cipész-mester egy társaságban éjszaka együtt mulatott Horváth István ügynökkel. A mulatság után hajnalban kettesben hazafelé indultak. Utközben Sinkovics rávetette magát Horváthra, a földre teperte és megfojtotta. Jogerősen 12 évi fegyházra ítélték.

Belgrádban erősen büntetik az árdrágítókat. Egy ma érkezett jelentés szerint egy belgrádi vendéglő tulajdonosát súlyos pénzbüntetésre ítélték és helyiségeit négy hónapra lezárták. Egy árdrágító fakereskedőt 100.000 dinárra ítélték. Egy árellenőrt letartóztattak, mert elvett egy utazótól 3 kiló cigarettapapírt és azt a dugáruk piacán magárusította.

Megalakult az új olasz kormány

Róma, július 28.

Az olasz király és császár Badoglio miniszterelnök és belügyminiszter előterjesztésére, következőket nevezte ki miniszterekké: belügyminiszter Fornaciari Bruno, az Olasz Afrika minisztere: Gabba Melchiade, igazságügy: dr. Azariti Gaetano, pénzügy: Bartolini Domenico, hadügy: Sorice Antonio, tengerészetügy: Courdu de Raffaele, légügyi:

Sandalli Renato, kultuszminiszter: Severi Leonardó, közmunkaügy: dr. Romano Domenico, földmivelés és erdőügy: Brizzi Alessandro, közlekedésügy: Amoroso Frederico, a korporációk minisztere: Piccardi Leopoldo, testnevelés: Rocco Guidó, külkereskedelem: dr. Acanfora Giovanni, hadfelszerelés Favagrossa Carlo, külügyminiszter: Guariglia Raffaele.

Politikai és hadihelyzetkép

Az egész világ nagy érdeklődéssel kíséri az utóbbi napok fejleményeit. Úgy politikai, mint a hadihelyzetben nagy jelentőségű események játszódtak és játszódnak le.

Sziciliában az angolszász haderő a tengelycsapatok jobbszárnyára gyakorolnak jelentős nyomást. A tengelycsapatok azonban ellentámadásaikkal megakadályozták, hogy az ellenséges csapatok sikert tudjanak elérni. Katonai szakértők véleménye szerint Sziciliában a döntő jellegű csatára még nem került sor.

A keleti hadszíntéren már negyedik hete tart az emberiség történelmében a páratlan küzdelem. A német véderő taktikailag arra törekszik, hogy az ellenséget erőinek elhasználására kényszerítse. A német véderő hadijelentéséhez magyarító közleményt adott ki. A közlemény szerint Orelnél az ellenség még mindig arra törekszik, hogy megvalósítsa régi célkitűzéseit. A küzdelem sulypontja még mindig Orel és a Ladoga tó környéke. A bolsevisták nyomása azonban még mindig igen jelentős Mius és a Donyec arcvonalszakaszon.

Politikai helyzetkép

A Stefani iroda jelentése: Olaszországban az élet visszatért a rendes kerékvágásba. Az új kormány megalakulása után Olaszország népe lelkesen tüntetett Viktor Emánuel király és császár mellett.

A római rádió tegnap közölte az új kormány névsorát. Az új kormány legsúlyosabb egyénisége kétségtelenül Guariglia külügyminiszter, aki eddig Olaszország ankarai nagykövete volt. Mint az olasz hírközlő iroda jelenti, az elterjedt hírekkel ellentétben Guariglia még mindig nem tért vissza Olaszországba, hanem beható tárgyalásokat folytat a török külügyminiszterrel.

A német körök megnyilatkozása szerint az olaszországi események a meglepetés ere-

jével hatottak Berlinben és az teljesen váratlanul jött.

Külföldön az a vélemény alakult ki, hogy Mussolini lemondásával Olaszország új fejlődés útjára lépett. Badoglio nem csak feltétlen híve a királyi háznak, hanem egyike a legnépszerűbb embernek Olaszországban, aki feltétlenül rendelkezik azzal a nagy tudással amelyre szükség van a mostani válságos helyzetben országa felemelésére.

A japán külügyminisztere kijelentette, hogy az olaszországi események nincsenek kihatással Japán háborús célkitűzésére. Japán továbbra is harcol a végső győzelemig. A japán nagykövet fogadta a tokiói német és olasz követeket, akiket több órán át tárgyalt. A kihallgatás után az olasz követ kijelentette a megjelent hirlapíróknak, hogy a hadihelyzetben nem változott semmi sem Olaszország elszántan harcol a végsőig.

Churchill angol miniszterelnök alsóházi beszédében is foglalkozott az új helyzettel. Az angol miniszterelnök véleménye szerint az olaszok el akarják kerülni a további megpróbáltatásokat. Ennek a kormánynak rendkívül fontos határozatokat kell hoznia — mondotta a továbbiak során az angol miniszterelnök — és bizonyos időnek kell eltelnie, hogy a világ tiszta képet kapjon az olasz kormány állásfoglalásáról. A miniszterelnök továbbá bejelentette, hogy az angolszász hatalmak továbbra is a tűz és acél áradatával fogják elárasztani Olaszország katonai célpontjait. Ezelőre még nem tudja, hogy Anglia milyen álláspontot foglaljon el.

Bejelentette az angol miniszterelnök, hogy Roosevelt állandóan tájékoztatja és majdnem naponta küldenek leveleket.

Churchill véleménye szerint az angolszászokra még igen nagy és nehéz feladat vár, mert amint az angol minisz-

terelnök igen találóan megjegyezte, a német népi egység még sohasem volt ennyire erős mint most.

A szicíliai harcokra vonatkozólag megjegyezte az angol miniszterelnök, hogy annak ellenére, hogy az angolszászok újabb csapatokat szállítottak partra, a tengelyerők az angolok minden hadivállalkozását visszautasították.

Vallás és régi támadás. A magyar protestáns egyház főhatóságok felhívják híveik figyelmét a honvédelmi miniszter rendeletére, mely a szigorú légvédelmi készütségek ideje alatt korlátozza a tömegmegmozdulásokat. A rendelet azokra a templomokra is vonatkozik, amelyek száznál több személy befogadására alkalmasak. A püspökök figyelmeztetik a lelkészeket: a legtöbb helyen úgy oldják meg a templomokra vonatkozó rendeletet, hogy több helyen is tartanak istentiszteletet és így a gyülekezet kisebb egységekre oszlik.

Nagyszerű műkedvelő előadás Kikindán. A BMKSz nagy kikindai fiók propaganda osztálya jelenti: A BMKSz műkedvelői kedéllyel, humorral, szép magyar nótákkal és egyes szereplők egészen nagyvonalú játékkal ajándékozták meg a táblás nézőtér hálás látgatóságát az „Előre” sportegylet minden tekintetben jólsikerült vasárnapi színműelőadásán, mely alkalommal Török Rezső: „Juhász legény” című örökszép népszínművét vitték színpadra. A juhász legény szerepkörét a behízelgőhangu István Mihály alakította aki különösen az énekszámokban tűnt ki. Kéri József műkedvelői tehetségének sokoldalúságát csillogtatta a falusi bírósági és Karakán király kettős szerepében. Szabó Cseh Mariska Juliska szerepében brillírozott. Kellemes szopránja és kedves, csinos megjelenése nagy hatást tett a nézőkre. Mikuláné kocsmárosné szerepét Karácsonyi Mihályné kreálta a töle megszokott kitűnő játékaival. Polczner István kisszu pihenés után ezúttal vállalt ismét szerepet és Pobák csizmadiai szerepkörét régi művészi játékaival tette élvezetessé. A félkegyelmű kondás Karácsonyi Mihály volt. Nagyszerűen játszotta nehéz, de annál hálásabb szerepét, melybe jólsikerült rögtönzéseket és sok komikumot vitt be. A kisbírót Krajcsik János, az apródot Hudy István né kisebb szerepeket íj Neborovszki Péter, Ördög Talmás, Együd József, Negyela Sándor, Mák Juliska Valkanyacska Margit, Csehák Erzsébet, Gyurcsi Mariska, Homonay Katica és Takács Ilona játszották igen jól és ezáltal nagyban elősegítették a színdarab általános sikerét, melyben Gyurcsi János rendezőnek volt oroszlánrésze. A csinos színpadi dekoráció, valamint a szereplők színes népviselettel ruhák megvalósítása Dr. Rehák Lászlóné Linszter Anna izlését és hozzáértését dicséri. A kísérő zenét a Keen együttes zenekara szolgáltatta.

Irodai erőket, 780

jó irással és nyelvtudással és mosónőket keresünk.

Jelentkezni „Deutsches Gewerbeamt”, Pupinova utca, Hary urnál.

Anyakönyvi hírek. A helybeli anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek. Születések: Benkó Anna fiu, Dalos János és Jäger Teréz fiu, Kugler Ferenc és Reiter Borbála fiu, Berenc Márton és Traum Erzsébet fiu, Fekete Erzsébet leány, Kincs Péter és Irmgard leány, Erdélyán Iván és Csajavac Olga leány, Kókény Imre és Hamaner Paula fiu, Fuka Milorád és Hornyák Vikta leány, Lukics Lajos és Tunner Mária leány.

Esketések: Németh Péter és Amtmann Helena, Csáki András és Markov Dobri'a, Balgó Péter és Kiss Erzsébet, Macskovics Nikola és Andjel Náda, Pivarszki Veszelin és Lázics Novka, Korcsmáros József és Bicók Anna, Perz Milenko és Martinov Ljubica, Nagy Sándor és Szabó Katalin.

Halálozások: Fautha Mária 56 éves, Kónya Katalin 21 éves, Kónya Antal 1 hónapos, Veré György 45 éves, Gardinovacski Boriszláv 11 hónapos, Buschbacher Ferenc 33 éves, Straub Borbála 47 éves, Drapos Etel 43 éves, Gaborov Mirjana 5 hónapos, Popov Kata 60 éves, Gyulai Erzsébet 76 éves.

Csangkaisékné elégedetlen Churchillal

Tokió, július 28.

Csangkaisékné egy előadás során elégedetlenségének adott kifejezést, mert Churchill legutóbbi beszédében csupán Angliát, Amerikát és a Szovjet-uniót említette mint a „világ vezető hatalmait”. Csangkaisékné kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy Churchill a háború után Anglia, Amerika és Oroszország vezetésével a világot „akciós szférákba” akarja beosztani.

A Czikajló-gyógyszertárban egy **mindenes leányt** azonnal elvesznek. Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt ugyanott. 781

Jesko hadnagy hősi halálával megmentett egy előretolt századot

Budapest, július 28

A poszselovi harcok legválságosabb órái azok voltak, amikor a messze előretolt támpontokban küzdő század, valamint a zászlóaljparancsnokság között már semmiféle összeköttetés nem működött a fagy miatt. Ugyanekkor a támpontokat 30-40 harci kocsi s mintegy 4-5 zászlóaljnyi ellenséges gyalogtömeg igyekezett nemcsak előlről visszavetni, hanem a támpontok oldalába is jutni. Ebben a nehéz helyzetben Jesko János hadnagy vállalkozott arra, hogy az oldaltámadás kivédéséhez végrehajtandó átcsoportosítás parancsát eljuttatja a válságos helyzetbe került századokhoz. Halálmegvető bátorsággal rohant bele gépkocsijával az ellenséges páncélosok közé s bár azok a leggyilkosabb harci kocsitűzet zúdították rá, végrehajtott vakmerő szándékát: a parancs eljuttatott rendeltetési helyére, a hőselkü hadnagy azonban feledata bevezetése után közvetlenül a zászlóaljparancsnok harci álláspontja előtt hősi halált halt. Őszióadás azonban meghozta gyümölcsét, hiszen a támpontok átcsoportosított századai ki tudták védeni az oldaltámadást és sikeresen folytatták ellentámadásukat.

Hollandiában felfüggesztették a kivételes állapotot

Hága, július 28.

Hollandia területén felfüggesztették a nemrégiben elrendelt kivételes állapotot. A kiadott hivatalos közlemény szerint az elmúlt héten sehol sem

került sor zavargásokra és az egész országban rend és nyugalom volt. A záróra téren is könnyítést léptettek életbe és az eddigi esti kilencóra zárórát éjjel tizenegy órára tolták ki.

Legcsunább bőr is megszépül állandó apóias mellett. Pattanások, foltok, ránckezelések,

„THÁLIA”
kozmetikai intézet
Göring (Fő) utca 17. szám.

Szeplő elleni krémek. Fényvédők. Hormon krém éjjeli és nappali használatra. Session puder bőkebeli minőségben

Az angolok a zsidókért ekszponálják magukat

Amszterdam, július 28.

Lord Cranborne, az angol felsőház ülésén bejelentette, hogy szövetségi-közi konferencia készül, amelyen az európai zsidók megsegítéséről tanácskoznak.

„Ausztrália csodálja és elismeri a Szovjet-Unió vállalkozó szellemét”

Amszterdam, július 28.

Lord Gowrie, Ausztrália fő kormányzója, a brit hírszolgálat canberra jelentése szerint Vlasov első ausztrálai szovjet követ megbízottjének átvételekor kijelentette: a diplomáciai képviselők létesítése Ausztrália és a Szovjet-Unió között több mint pusztaság. Ausztrália csodálja és elismeri a Szovjet-Unió vállalkozó szellemét és ipari teljesítményeit. Reméli, — mondotta végül Lord Gowrie, — hogy a Szovjet-Unió és a brit Commonwealth közötti jelenlegi, az 1941 májusi brit-szovjet egyezmény alapján történő együttműködés tartós marad.

SPORT

Előre—Roham (Magyar-csernye) 4:2 (2:2)

Bajnoki — Biró: Heidecker

A BMKSz nagyikindai fiók propaganda oszálva jelent: A Roham csak első féldőbeli játékával igazolta jó hírnevét, melyre inkább lendületes, mint technikás játékával szolgált rá. Amíg lélekzettel bírta, addig csakugyan veszélyes ellenfélnek bizonyult, amit némileg igazol az a körülmény is, hogy csatárai a 3-ik és 11-ik percben 2 gólos vezetéshez juttatta a csapatot. Igaz, hogy mindkét gól súlyos védelmi hibából esett.

A hazai csapat egyes játékosai a szokottnál gyengébben szerepeltek, azonban Alt és Lackovits játéka egészen nagyvonalú volt. Ők voltak a mezőny legjobb játékosai.

A két gólos hátrány nem szegte a csapatt játék kedvét, az Előre csatárai — bár akciójukat több hiba gyengítette, nagy erőfeszítést tett az egyenlítésre, amely Biró és Lackovics góljaival sikerült is.

A második féldő az Előre teljes fölényével telt el. A Roham alig került át a félmezőre. A játék eme részében a hazai csapatot nagy baszerencse is üldözte. Három-négy hatalmas lövést védett a kapufélfá és a belső hármás a helyzetek sokaságát hagyta kihasználatlanul.

A vezetést Lackovits szerezte meg csapatának a második féldő első percében, míg a 17-ik percben Bartul II. állította be a végeredményt.

ÜZENETEK az anyaországba

Dr. Vajda Tibor Doroszló. Apó egyformán nagyon hiányoztok. Öcsit Zoliékat Benneteket ö'elünk Drági anyus.

Özv. Végh Lajosné, Ujvidék, D. Veres Lajos u. 8a. Karcsi üzenetét és a csomagot megkaptuk. Jól vagyunk. Csókolunk Kassay csáád.

Tomcsányi Elek, Ujvidék. Ilontól két levelet kaptunk. Öcsi megérkezett? Egészségesek vagyunk. Mivel együtt szeretettel csókolt mindnyájukat Mama.

Idősb. Bak Péter Köröstárcsa Malom ucca. Hogy vannak? Mi egészségesek vagyunk, üzenjétek vissza az Uj Nép-be Ujvidék. Tóth család Törzsudvarnok.

Réteyné Budapest Daróci ut 58. Nem mehetek augusztusban. Gyerekek amint lehet, de Kikindán át. Csomagóáshoz használjátok az egyik irattáskát is, zárószervezete jó legyen. — Jól vagyunk Aki olvassa, tudassa címzettel. Csókolunk Tata.

Nagy Mihály és családja Budapest X. ker. Orczy ut 25a, mint házmester, szobafestő lakott 1936-ban Ki tud róla? Adják át üzenetünket

TARKA-EST

a Városi Színházban

1943 jul. 31-én, szombaton 7.30 órai kezdettel a Vöröskereszt javára.

ZENE

ÉNEK

HUMOR

Katonák szórakoztatják Becskerek közönségét.

Jegyek elővételben péntektől kezdve délelőtt 10—2 és délután 5—7 óráig a színházban kaphatók. 763

Adjon életjelt az Uj Nép-ben, testvérei Nagy Etus, Nori Ernő Annusógora Farkas Nagybecerek.

Ercsényi Matild Ujvidék Zrinyi Ilona u. 32. Vasárnap vagy hétfőn jövök Nelly.

Güntner Máttyás Ujvidék Gömbösgyula ucca 67. Szerencsésen megérkeztem. Utlevél még nincsen Anyikátok.

Szegénysorsu gyermekek kezelése fél 9—10 óráig a gyermek háspanserben történik — ugyanott a betegsegélyző gyermekbetegszintén fenti időben lesznek kezelve.

BÁNATI, MAGYAROK TAKARÉKOSKODJATOK PÉNZZEL, ANYAGGAL ÉS IDŐVEL.

Hirdetmény 779

A banatszko arandjelovói rk. egyházközség templomának kívül-belül való renoválásának árlejtését augusztus hó 1-én tartja meg. Kéri azon építő és festőket, kik az árlejtésen részt óhajtának venni, nevezett napon jelenjenek meg a helyszínen.

Villany-kőcsiszoló

és villany-furógépet

778 megvételre keresek.

Levélbeli értesítéseket ZIMA MRE közműves, Magyar Iftebe címre kérek.

Radióműsor

Budapest I. állandó hétköznapi műsorszámai

5.40 Üzen az otthon, a Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. — 6.40 Ébresztő, torna. — 7.00 Hírek közleménye, hanglemezek. — 10.00 Hírek. — 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12.00 Fohász, Himnusz. — 12.40 Hírek. — 1.30 Honvédek üzenek. — 2.30 Hírek. — 2.45 Műsorismertetés. — 3.00 Ártolvámhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 4.20 Hírek német, román szlovák és ruszin nyelven. — 4.45 Időjelzés, hírek. — 6.00 Hírek — 9.40 Hírek. — 11.45 Hírek.

Csütörtök, július 29.

Budapest I.

10.15 A Mária Terézia I. honvéd gya. o. e. red zenekara. — 11.15 Beethoven: Szófia zongorára és hegedűre — 11.40 Külföldi híradó. Felolvasás — 2.00 Hírek — 2.15 Zsuzsóné szalonzenekara. — 3.00 S óra (zlató zene. — 3.55 „Az is oia és az éei” Dr. Horn József tanügyi fotanásis előadása) — 5.00 Pertis J. ö cigányzenekara muzsikál. — 5.45 E dély az ország vnan kertje. So s Alapar egyetemi a ar előadása. — 6.00 Hóv t J zsef é ekei. — 6.30 Zsuzso. Vízjáték három fióvában, hat képen. — 9.00 Órka-s ép mel d á: 10.10 Tánczene. — 11.00 S órakoztató muzsika.

Radióhírszolgálat

Magyar hírek

7.15 Dunai német adók 325.4 m. (Brunn) — 8.00 Olasz rádió 41, 25 rövid h. — 5.30 Magyar rádió 760 méter. — 6.00 Olasz rádió 41, 25 rövid h. — 8.15 tő 9-ig Beszámoló hírek, Dunai német adók 325.4 m. (Brunn) — 10.30 Olasz rádió 47, 55 és közep. táv. 221, 263 méteren

A szerkesztésért és kiadásért felel

Özvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sepp K. ut (Zápolya) ucca 3

Bevezető: Nagybecskerek